

Motion till riksdagen 2017/18:4045

av **Aron Emilsson m.fl. (SD)**

med anledning av skr. 2017/18:90 Nordiskt samarbete 2017

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att långsiktigt stärka det nordisk-baltiska samarbetet och den nordiska närvaron i de baltiska staterna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att marknadsföra Norden som besöks- och turistmål och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en långsiktig nordisk forskningsstrategi och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att stärka den nordiska språkförståelsen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en nordisk kulturkanon i de nordiska skolorna och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att Norden ska vara världsledande inom frågor som rör djurskydd och djurens välbefinnande och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att de nordiska länderna i högre utsträckning än i dag ska harmonisera djurskyddslagstiftningen och regelverket för uppföljande kontroller så att bristande djurskydd inte ska kunna utgöra en konkurrensfördel inom Norden och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna för ett gemensamt nordiskt lagråd för förebyggande av gränshinder och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet ska verka för ett fördjupat och förstärkt nordiskt samarbete mot terrorism, terrorresor och radikaliserings och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att långsiktigt verka för en gemensam nordisk yttre gräns och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa långsiktiga förutsättningar för ett djupare nordiskt försvars- och säkerhetssamarbete som också omfattar ömsesidiga försvarsgarantier och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Fördjupade relationer med våra närmaste grannar

På vårt norra halvklot, i norra Europa, bildar de nordiska länderna en familj med djupa relationer och gemensamma referensramar. Norden är i storleksordningen världens tolfte största ekonomi. Våra grannländer är några av våra viktigaste handelspartner och vi deras. Våra nordiska länder speglar varandra i utformandet av den nordiska modellen, språkförståelse och gemensamma kulturyttringar och gränsöverskridande arbetsmarknad. Norden vilar på gemensamma värderingar kring välfärdsstaten och sociala skyddsnet. Norden vilar på en rik och mångfasetterad historia och ett gemensamt kulturarv, men också på dagens gränsöverskridande arbetsmarknadsregioner och ideellt idéutbyte. Sverigedemokraterna betraktar Sverige som, i fallande ordning, en del av en nordisk, europeisk, västerländsk och global gemenskap. I linje med det vill vi särskilt arbeta för att stärka den nordiska identiteten och bredda och fördjupa det nordiska samarbetet och sammanhållningen på en rad samhällsområden. Vi säger ja till nordisk integration och nej till EU:s federalism. Ett svenskt utträde ur EU ska följas av ett djupare samarbete mellan de nordiska länderna – kulturellt, säkerhetspolitiskt, socialt och ekonomiskt. Vi lämnar inte bara något destruktivt bakom oss, vi utvecklar ett annat, mer konstruktivt samarbete på beprövad grund. Nordens sak är vår.

Regeringen skriver i sina inledande ord om de nordiska statsministrarnas vision om att Norden ska vara världens mest integrerade region. En mycket positiv ansats som vi delar. Vidare omnämner man årets ordförandeskap i Nordiska ministerrådet, Östersjöstaternas råd och Barentsrådet. Samarbetsorgan där vi ser nordisk nytta. Det är för övrigt välkommet att regeringen inför planeringen av ordförandeskapet i ministerrådet involverade den svenska delegationen i Nordiska rådet i diskussionerna. En nära dialog mellan regering och opposition och arbetsminister och den parlamentariska delegationen är grundläggande.

Norden och omvärlden

Sverigedemokraterna ser mycket positivt på Nordens roll och samarbeten i omvärlden, inte minst det nordisk-baltiska samarbetet mellan Norden och de baltiska staterna och att man med svenskt samordningsansvar 2018 inom N5-samarbetet ytterligare kan förstärka och öka närvaron i och samarbetet mellan Norden och de baltiska staterna. Detta särskilt mot bakgrund av den osäkerhet som numera präglar Rysslands närområde, och Nordens och de baltiska staternas nära relation kan och bör understrykas och utvecklas på flera plan.

Norden som besöks- och turistmål

Norden är ett starkt varumärke i världen och ses både som en politiskt stabil region, en region med långvarig demokrati och en region som är intressant att besöka.

Att man under årets gång öppnade Nordic Innovation House i New York till stöd för nordiska start-up är positivt, men man borde se över möjligheterna att öppna liknande kontor i Europa också.

Den stora nordiska kultur- och profileringsatsningen Nordic Matters som hölls på Southbank Centre i London, där man framhävde olika fenomen som är unika för Norden, bör uppmuntras likt Nordic Innovation House, så att man kan sprida en ökad förståelse för den nordiska kulturen i världen. Inte minst i syfte att öka intresset för Norden som besöksmål och handelspartner. Våra möjligheter att marknadsföra resurser som inte går att utlokalisera, såsom kultur- och naturturism, är utan tvekan viktiga pullfaktorer för att förstärka framför allt turism och besöksnäring i Norden.

Nordisk utbildning och forskning

Sverigedemokraterna ser med viss oro på nedskärningar och planerad avveckling inom de nordiska forskningsinstitutionerna. Inte minst bör behovet av ekonomiska förstärkningar till Nordforsk ses över i ljuset av att institutionen kan komma att behöva överta forskning och initiativ från andra institut som fasas ut och att man stakar ut en långsiktig strategi för den gemensamt finansierade nordiska forskningen.

De förutsättningar som Nordforsk ger för samarbetet inom nordisk forskning och forskarutbildning är något som Sverigedemokraterna ser mycket positivt på. Nordforsk bör ges förutsättningar att fortsätta verka som en samlad kraft som för forskare från de nordiska länderna samman för högkvalitativa studier som både för Norden och Sverige framåt i utvecklingen.

Det nordiska kultursamarbetet – kulturarv och språkgemenskap i fokus

Nordens gemensamma historia går långt tillbaka och, ska erkännas, kantas av ömsom fred ömsom krig, men från varje epok har dragits lärdomar och årsring lagts till årsring, samtidigt som djupa likheter vuxit fram mellan de nordiska nationerna. Det nordiska samarbetet bygger således på stabila fundament, och ett av de fundamenten är de kulturella likheterna. Sverigedemokraterna förespråkar ett förstärkt samarbete inom kultur- och utbildningsområdet där vi menar att den nordiska språkförståelsen kan förbättras, en nordisk kulturkanon införs som en naturlig utveckling av den litteraturkanon som redan existerar, och ett tätare samarbete kring friluftslivet och marknadsföring av Norden som besöksmål kan ske.

Den djupaste roten till den svenska kulturens särart ligger i vår historia och i den natur och det klimat där den har vuxit fram. Mot denna bakgrund är det naturligt att vår kultur uppvisar stora likheter med våra nordiska grannländers. Genom likheterna i levnadsbetingelser och årtusenden av nära och naturliga relationer mellan befolkningarna har en skandinavisk och nordisk kulturkrets vuxit fram.

Det nordiska kultursamarbetet utgör hörnstenen i den gemenskap som binder samman de nordiska länderna. Kultursamarbetet återspeglar den grund av gemensamma värderingar som vi i de nordiska länderna står på.

Nordisk språkförståelse

Språkförståelsen och möjligheten att kommunicera på de nordiska språken gentemot varandra, är en nyckelfaktor i den nordiska gemenskapen och det nordiska samarbetet. En stark språkförståelse fungerar som smörjmedel för vår gemensamma kommunikation och minskar transaktionskostnader inom handel, arbetsmarknadernas integration och det kultur- och utbildningspolitiska samarbetet. Flera av de nordiska språken är nära besläktade och förstås relativt lätt av invånare i andra nordiska länder. Att Nordiska rådet också uppmanar och uppmuntrar till kommunikation på de nordiska språken under gemensamma sessioner och sammanträden är mycket positivt och bidrar till att stärka språkförståelsen mellan parlamentarikerna. Samtidigt kan vi konstatera att den nordiska språkförståelsen befinner sig i ett skört läge, då den avtar bland yngre generationer och särskilt svenskans ställning i Finland går tillbaka. Vi ser det som principiellt viktigt att understryka alla de nordiska språkens unicitet och okränkbara värde men vill samtidigt verka för ökade insatser för att förstärka och förbättra den nordiska språkförståelsen, detta redan ifrån skolåldern.

Inom Nordiska rådet är sedan länge skandinaviskan etablerad som officiellt arbetspråk. Sverigedemokraterna ser betydelsen av att bibehålla den ställning som skandinaviska har som det primära arbetspråket inom Nordiska rådet. Att aktivt sträva efter ett gemensamt arbetspråk underlättar och har många fördelar. Samtidigt kan man inte blunda för att förbättringar måste göras för det finska och isländska språkets ställning, så att samtliga delegater kan delta på liknande villkor utan att det innebär ett närmande till engelskan som arbetspråk.

Nordisk kulturkanon

För närmare femton år sedan beslutade den borgerliga danska regeringen med stöd av Dansk Folkeparti att låta sju kommittéer påbörja arbetet med att ta fram förslag på verk som kunde anses som en särskilt värdefull del av det danska kulturarvet och som tillsammans kunde anses utgöra en dansk kulturkanon. När arbetet presenterades hade antalet områden ökat till nio, och varje område innehöll en lista på tolv verk. De områden som berördes var arkitektur, bildkonst, design och konsthantverk, film, litteratur, konstmusik, populärmusik, scenkonst och barnkultur.

Det primära syftet med kulturkanonen var att den skulle fungera som en introduktion till det danska kulturarvet och stimulera till tankar och debatt kring konst- och kulturfrågor. Projektet bidrog starkt till att blåsa liv i den danska kulturdebatten och lyfte kulturpolitiken till en position på den politiska och mediala dagordningen som den aldrig tidigare varit i närheten av. Trots de starka känslor som initialt omgav projektet har den färdiga kulturkanonen blivit väl mottagen i stora delar av det danska samhället. De danska kulturinstitutionerna har tagit kulturkanonen till sig och har med avstamp i denna skapat flera nya uppsättningar och verk. Även de danska skolorna som fått kulturkanonen tilldelad sig i bokform har dragit nytta av projektet, och många skolor använder den i dag som en utgångspunkt i sin undervisning. I dag har också en Danmarkskanon som samlar och förmedlar värden i dansk identitet tagits fram.

I samband med beslutet om den danska kulturkanonen föreslog också den dåvarande danska undervisningsministern Bertel Haarder att en gemensam nordisk litteraturkanon skulle tas fram. Haarder kommenterade bakgrunden till förslaget på bl.a. följande sätt: Den nordiska litteraturantologin är ett viktigt initiativ som ska medverka till att öka

språkförståelsen mellan länderna och värna om det gemensamma kulturarvet. Kanske det nordiska håller på att drunkna i sin egen framgång; det har blivit så självklart att det för somliga kan förefalla osynligt. Jag hoppas därför att den nordiska litteraturkanonen väcker både inspiration och debatt i en tid när den nordiska kulturgemenskapen behöver synliggöras och förstärkas.

Alla fem nordiska regeringar ställde sig bakom satsningen, och finansieringen skedde via Nordiska ministerrådet. Den nordiska litteraturkanonen presenterades 2008 och bidrog till både en ökad debatt och ett ökat intresse kring den nordiska kulturen.

Sverigedemokraterna menar att de argument som Bertel Haarder framförde 2005 är giltiga än i dag och att Nordiska ministerrådet borde följa upp satsningen på den nordiska litteraturkanonen genom att med inspiration från den danska modellen ta fram en ny, bred nordisk kulturkanon som även innefattar områden som arkitektur, bildkonst, musik, scenkonst, film och barnkultur. Nuvarande strategi för det nordiska samarbetet kring kulturella frågor under de närmaste åren har flera positiva inslag, men vi ser samtidigt förbättringspotential och ser därför med tillförsikt på den kommande strategiplaneringen mellan Nordiska rådet och ministerrådet.

Nordiskt djurskydd i världsklass

Djurskyddet inom de nordiska länderna har långa anor och en djup folklig förankring. För många invånare i Norden är det goda djurskyddet en så viktig fråga att den betraktas som en del av den nationella och regionala kulturen och identiteten. De nordiska länderna står sig också väl vid en internationell jämförelse, men förbättringspotentialen är fortfarande stor och på vissa områden har Norden halkat efter. Enligt bland annat rapporten Världens bästa djurskydd från Förbundet Djurens Rätt är det tveksamt om de nordiska länderna kan sägas vara bäst i världen eller ens i Europa när det gäller djurskydd. I viktiga delar överträffar Norden ännu Europa, men på flera viktiga områden överträffas också Norden av andra europeiska länder.

Sverigedemokraterna menar att de nordiska länderna borde enas om en gemensam målsättning att vara världens ledande region i frågor som gäller djurskydd och djurens välbefinnande. Ett problem är att det fortfarande finns stora skillnader beträffande djurskyddslagstiftningen och uppföljningen av denna mellan de nordiska länderna. Skillnader mellan länderna i detta avseende bidrar till att skapa ekonomiska incitament för ett bristande djurskydd, då ett nordiskt land genom en svagare djurskyddslagstiftning kan skaffa sig konkurrensfördelar gentemot de övriga nordiska länderna.

Reglerna kring slakt och kastrering, pälsdjursuppfödning m.m. är andra områden där våra nordiska länder skiljer sig åt och kunde vinna mycket på att ta ett gemensamt grepp kring förbättringspotentialen av dessa. Även reglerna och formerna för uppföljningen av djurskyddslagstiftningen skiljer sig åt mellan länderna. Sverigedemokraterna vill motverka alltför stora skillnader mellan de nordiska länderna och menar därför att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att de nordiska länderna i högre utsträckning än i dag harmoniserar djurskyddslagstiftningen och regelverket för uppföljande kontroller så att bristande djurskydd inte ska kunna utgöra en konkurrensfördel inom Norden.

Ett Norden utan trösklar och hinder

Norden är sedan länge – och utvecklas alltmer mot – en gemensam marknad för varor, tjänster och kapital, men regelverken är i mångt och mycket fortfarande utformade utifrån att medborgare och företag rör sig inom ett och samma nordiska land. Arbetet med att avlägsna onödiga gränshinder är dock ett högt prioriterat mål i det nordiska samarbetet, och varje år avskrivs ett antal omotiverade gränshinder mellan länderna. Sverigedemokraterna ser positivt på att samarbetsministrarna fattat beslut om ett nytt mandat för gränshinderrådet så att fler gränshinder kan behandlas och lösas i framtiden. Samtidigt ser vi en generell problematik i att man i arbetet med att undanröja hinder alltför ofta ligger steget efter och tvingas lösa gränshinder retroaktivt. Vi vill därför låta utreda möjligheterna för ett gemensamt nordiskt lagråd som proaktivt på förhand kan skanna kommande lagstiftning i våra respektive länder för att i ett tidigt skede upptäcka och undanröja nya gränshinder.

Goda exempel på när man lyckats lösa regionala gränshinder med samverkan över nationsgränserna bör lyftas fram och uppmuntras i gränsområden där rörligheten mellan våra länder är stor.

Att arbeta för att undanröja hinder som hämmar gränsöverskridande sysselsättning, tillväxt, utbildning och besöksnäring är alltså mycket positivt. Samtidigt är det utifrån vår utgångspunkt centralt att balansera det mot den nationella kontrollen, det nationella självbestämmandet och subsidiaritetsprincipen. Därutöver är det, för att avlägsnandet av gränshinder ska fungera, nödvändigt att de nordiska länderna känner tillit till varandra och att de yttre gränskontrollerna gentemot Europa och världen fungerar tillfredsställande. I det avseendet har Sverige brutit genom en oansvarig migrationspolitik i förhållande till våra grannländer, vilket påverkat tillit och tålamod.

Säkerhetspolitisk samverkan i en ny tid

Vi har de senaste åren sett hur personer i nordiska länder radikaliseras, väljer att stödja terrorism, antingen genom aktiviteter inom Norden och Europa eller genom att resa utanför Europas gränser. Sverigedemokraterna har verkat för ett ökat samarbete mot detta mellan de nordiska länderna. Med ett kraftigt försvagat IS har problemet med terrorresor till Mellanöstern avtagit, och i stället har vi på senare tid sett en ökande våg av återvändande terrorister till Norden. Det är viktigt att varje land tar sitt eget ansvar och genomför nödvändiga lagändringar för att stoppa terrorism och terrorresor, såväl från som till Norden. Här har Sverige ett stort ansvar då vi genom öppna gränser och bristande id-kontroller jämte en omfattande immigration saknat förmåga att upprätthålla kontroll och trygghet, vilket har lett till att våra grannländer ifrågasatt om vi på sikt kan ha lika öppna gränser mellan de nordiska länderna som i dag. Vi efterfrågar därför ett fördjupat samarbete och dialog mellan våra nordiska länder mot terrorrörelser och radikalisering, detta för att göra arbetet så effektivt som möjligt. Detta är viktigt ur flera perspektiv, dels för att inte ytterligare bidra till att destabilisera regionen i framför allt Syrien och Irak och för att avhjälpa det mänskliga lidande som pågår, dels för att värna säkerheten i Norden, förhindra ytterligare radikalisering och minska risken för terrorbrott i Sverige och övriga Norden.

Tillit och tilltro till att den yttre gränsbevakningen fungerar är centralt för att vi ska kunna fortsätta att ha fri rörlighet och nedmontera gränshinder mellan de nordiska länderna. Vår vision är också att våra nordiska länder tillsammans upprättar en

gemensam yttre gräns och gränskontroller, då EU:s yttre gräns visat sig ha stora brister och vi inom Norden med detta samtidigt skulle kunna nedmontera interna gränskontroller.

Nordiskt försvars- och säkerhetssamarbete

Sverigedemokraterna betraktar Sverige som, i fallande ordning, en del av en nordisk, europeisk, västerländsk och global gemenskap. I linje med detta vill vi särskilt arbeta för att stärka den nordiska identiteten och bredda och fördjupa det nordiska samarbetet. Sverigedemokraterna vill, i likhet med vad som fördes fram i Stoltenberg rapporten 2009, öka det nordiska samarbetet inom försvars- och säkerhetsområdet. Vi ser uppenbara förtjänster i att de nordiska länderna tar ett gemensamt ansvar för regionens säkerhet, i likhet med vad som länge planerades under kalla krigets era.

Nordefcosamarbetet som lanserades 2009 har varit en viktig byggsten i det nordiska försvars- och säkerhetssamarbetet och har ännu utvecklingspotential. Vi välkomnar också att det skett en nära samverkan i försvars- och säkerhetsfrågor mellan de nordiska och baltiska länderna de senaste åren. Under 2018 kan Sveriges samordningsansvar särskilt uppmärksammas. Sverige bör i det understryka vikten av fortsatt goda och utvecklade relationer och samarbetsavtal med Baltikum.

Sverigedemokraterna välkomnar att arbetet med det nordiska försvarssamarbetet har fortskridit, förstärkts och fördjupats under de senaste åren. Vi ser särskilt positivt på det fortsatta och fördjupade försvarssamarbete som utvecklats mellan Sverige och Finland och vill i förlängningen se ett försvarsförbund mellan länderna. Det kompetensutbyte som sker via studiebesök och gemensamma övningar bör vara av hög prioritet i det svensk-finska försvarssamarbetet både i nutid och för framtiden.

Genom den nordiska solidaritetsförklaringen från 2011 har de nordiska länderna gemensamt uttalat att i det fall ett nordiskt land skulle drabbas av en kris eller ett angrepp, så kommer övriga länder att bistå med relevanta medel. Denna solidaritetsförklaring är dock fortfarande allmänt hållen och säger inte mycket om hur länderna konkret avser att reagera och hjälpa varandra i händelse av att ett enskilt land hamnar i trångmål, exempelvis vid ett yttre angrepp eller otillbörlig press. Sverigedemokraterna anser med hänvisning till solidaritetsförklaringen och arbetet inom Nordefco att det nu är dags att ta försvarssamarbetet till nästa nivå. Vi anser att Sveriges regering ska påbörja diskussioner med de övriga nordiska länderna i syfte att skapa förutsättningar för ett nordiskt försvarssamarbete som långsiktigt också omfattar ömsesidiga försvarsgarantier. En sådan försvarsgaranti skulle inte nödvändigtvis behöva inkludera samtliga nordiska länder i ett inledande skede utan kan påbörjas genom att ett par nordiska länder – t.ex. Sverige och Finland – går före.

Aron Emilsson (SD)

Paula Bieler (SD)

Markus Wiechel (SD)

Cassandra Sundin (SD)

Richard Jomshof (SD)

Björn Söder (SD)

Dennis Dioukarev (SD)

Angelika Bengtsson (SD)